

УДК 657.1:004.65

DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2024-5-6-318-319-16-25>

КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ НЕОБАНКІВ

Мацків О. І., кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку аналізу та аудиту, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна
e-mail: lmatskiv123@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-6404-5473

***Анотація.** Стаття присвячена дослідженню проблеми цифрової трансформації банківського сектора, зокрема аналізу особливостей становлення та розвитку необанків. Метою статті є проведення компаративного аналізу розвитку необанків та окреслення перспектив їх розвитку в Україні. Визначено сутність поняття «необанк», основна відмінність якого від традиційної банківської установи полягає в тому, що він не має мережі «фізичних» відділень і повністю працює в режимі онлайн. Визначено фактори, що сприяють стрімкому розвитку світового необанківського сектору. Основну увагу приділено розгляду існуючих в зарубіжній практиці моделей розвитку необанків, їх продуктової та технологічної специфіки. Розглянуто вітчизняний досвід розвитку необанків та надано характеристику їх діяльності. Перспективами подальшого розвитку індустрії необанкінгу повинна стати стратегія їх участі у забезпеченні сталого розвитку країни.*

***Ключові слова:** банківська система; банки; необанки; інновації; віртуальний банк; фінансові технології.*

COMPARATIVE ANALYSIS OF THE ACTIVITIES OF NEOBANKS

Matskiv Olena, PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Accounting, Analysis and Audit, Odesa National University of Economics, Odesa, Ukraine
e-mail: lmatskiv123@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-6404-5473

***Abstract.** The article is devoted to the study of the problem of digital transformation of the banking sector, in particular, the analysis of the peculiarities of the formation and development of neobanks. The modern financial space is accompanied by rapid changes in digital technologies, which transform traditional banking and create new directions for the development of the field of digital financial services. One of such innovative directions is neobanking, as a concept of digital banking that combines modern technologies, the Internet and digital implementation of financial services in order to provide quick and convenient access to financial products and services for a wide range of clients. The purpose of the article is to conduct a comparative analysis of the development of neobanks and outline the prospects for their development in Ukraine. The essence of the concept of "neobank" is defined, the main difference of which from a traditional banking institution is that it does not have a network of "physical" branches and works entirely online. The factors contributing to the rapid development of the global neo-banking sector have been identified. The main attention is paid to the consideration of the development models of neobanks existing in foreign practice, their product and technological specifics. The domestic experience of the development of neobanks is considered and a description of their activities is provided. The prospects for the further development of the neobanking industry should be the strategy of their participation in ensuring the sustainable development of the country.*

***Key words:** banking system; banks; non-banks; innovations; virtual bank; financial technologies.*

JEL Classification: M110.

Постановка проблеми. Цифровізація світової економіки за останнє десятиріччя, поставила нові виклики перед банківськими бізнес-структурами, які спричинені підвищенням конкуренції на ринку. Завдяки прогресу цифрових технологій послуги в усьому світі трансформуються та стають більше орієнтованими на клієнтів.

Сучасний фінансовий простір супроводжується швидкими змінами у цифрових технологіях, які трансформують традиційний банкінг та створюють нові напрями для розвитку сфери цифрових фінансових послуг. Одним з таких інноваційних напрямків є необанкінг, як концепція цифрового банкінгу, що поєднує сучасні технології, інтернет та цифрову реалізацію фінансових послуг з метою забезпечення швидкого та зручного доступу до фінансових продуктів і сервісів для широкого кола клієнтів. Роль необанкінгу особливо підвищується на порядку денному, в умовах воєнного стану в Україні, що спричиняє неможливість проводити банківські операції клієнтами фізично у відділеннях банків.

Тому, дослідження питань щодо підвищення ефективності функціонування необанкінгу актуалізується на порядку денному.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання щодо розвитку необанкінгу досліджуються у наукових працях А. Семеног та О. Пахненко [1], яка розглянула особливості формування та здійснення діяльності необанків. У науковій праці В. Фединої та Л. Богріновцева [2], досліджено проблеми цифрової трансформації банківського сектора, зокрема проведено аналіз особливостей становлення та розвитку необанків як в зарубіжній, так і у вітчизняній практиці.

Також на увагу заслуговує наукова праця В. Коваленко та співавторів [3], які визначили особливості розвитку цифрової трансформації банківського бізнесу. Слушними є пропозиції, які представлені у науковій праці

О. Приятельчук [4]. Автор довів, що необанкінг підвищує ефективність ризик-менеджменту та дозволяє запроваджувати новаторські підходи до фінансового обслуговування [4].

Серед зарубіжних дослідників заслуговує на увагу наукова праця П. Бхатнагра та співавторів [5], які визначили рушійні сили впровадження необанкінгу на підставі компонент «електронна довіра» та «особиста інноваційність». А. Амон та співавтори довели, що незважаючи на ризики, необанки роблять значний внесок у забезпечення глобальної стійкості у багатьох відношеннях [6].

У цьому контексті заслуговує на увагу дослідження, яке проведено Ченнаї Таміл Наду [7], який довів, використання штучного інтелекту, блокчейну та машинного навчання дозволяє захистити нові технології необанкінгу від еволюції кіберзагроз.

У роботах Ж. Нела та К. Бошоффа [8] та У. Філотто та колег [9] досліджується тема переходу споживачів з офлайн на онлайн обслуговування. При цьому акцент робиться на тому, що клієнтами необанків стають чутливі до ціни, раціональні та фінансово грамотні люди.

Відокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на чисельні дослідження, присвячені проблемам становлення та розвитку необанків в умовах цифрової трансформації банківського сектора, невирішеним залишається питання щодо можливості та ефективності їх функціонування у сучасних умовах розвитку вітчизняного ринку банківських послуг.

Мета дослідження. Мета дослідження є проведення компаративного аналізу розвитку необанків та окреслення перспектив їх розвитку в Україні.

Основний матеріал. Необанк – це фінтех-компанія, яка надає банківські послуги в цифровому форматі без традиційної мережі відділень банку. Він надає свої послуги виключно в Інтернеті, тому його також називають інтернет-банком, віртуальним банком, цифровим банком і банком претендентів. Це абсолютно новий банк, створений на новій технологічній платформі, з інфраструктурою, яка відрізняється від традиційних банків більш високою якістю обслуговування та підтримки клієнтів [10].

Еволюційний шлях трансформації банківських послуг у віртуальний простір розпочався достатньо давно. Однією з перших небанківських компаній була британська «First Direct», яка запропонувала телефонний банкінг у 1989 році. Банк першим застосував концепцію безмережевої роботи та обслуговування клієнтів 24/7 через кол-центр. До травня 1991 року послугами банку скористалися 100 тис. клієнтів [10]. З поступовим розвитком Інтернету з'явилися перші інтернет-банки. Цей вид банку вперше також з'явився у Великобританії в 1998 році. За допомогою кол-центру та онлайн-порталу клієнти мали змогу керувати своїми рахунками. Завдяки зручному сервісу банк незабаром мав понад 2 мільйони рахунків клієнтів.

Інтернет-банкінг і телефонний банкінг стали основою роздрібного банківського обслуговування з середини 2000-х років. Більшість банків взяли це до уваги, інтегрувавши такі онлайн-рахунки у свої основні пропозиції, одночасно змінюючи або скорочуючи мережу відділень.

Проте нова хвиля зрілих небанківських компаній вийшла на світові ринки лише за останні п'ять років. Вивчення наукових думок з цього питання засвідчили, що на сьогодні термін «необанк» не має конкретного визначення. Якщо розглядати походження цього поняття, то бачимо, що слово утворилося від уже знайомого нам терміну «банк» з додаванням префікса «нео» з грецької мови (neos у перекладі з грецької означає «новий») [11]. Насправді такі банки також відомі як онлайн-банки або прямі банки.

Слід відмітити, що значний вплив на появу та розвиток нових банків мали такі фактори як: масове використання мережі Інтернет і мобільного зв'язку, розвиток цифрових технологій, зміна потреб клієнтів банків, коронокриза, геополітичні світові шоки.

Важливо відрізнити повноцінні незалежні необанки як від комерційних банків з фізичними

офісами, які обслуговують клієнтів каналами дистанційного банківського обслуговування, так і від звичайних фінтех-компаній, що вдаються до послуг стороннього банку-партнера або материнського банку. Порівняння можливих варіантів організації ділової практики «цифрового банку» представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Характеристика бізнес-моделей необанків (цифрових банків)

Модель	Продукт, маркетинг, продажі	Канали	Бек-офіс	Ліцензія	Приклад
1	Власними зусиллями	Власними зусиллями	Власними зусиллями	Власна	Fidor bank (Німеччина)
2	Власними зусиллями	Власними зусиллями	Власними зусиллями	Ліцензія материнського банку	Hello bank (Франція)
3	Власними зусиллями	Власними зусиллями	Поєднують із материнським банком	Ліцензія материнського банку	Moven (США)
4	Власними зусиллями	Поєднують із материнським банком	Поєднують із материнським банком	Ліцензія материнського банку	FRANK (Сингапур)

Джерело: складено авторкою з використанням матеріалів [2;5]

Якщо банк надає послугу каналами дистанційного банківського обслуговування, його ще не можна назвати необанком.

Сьогодні для всіх учасників банківського ринку характерна цифрова трансформація, що супроводжується автоматизацією процесів та наданням послуг у віддаленому режимі. Відповідно, з метою підтримки конкурентоспроможності банки переводять частину послуг в онлайн-режим для швидкого та комфортного обслуговування клієнтів. Необанки характеризуються наданням послуг виключно каналами дистанційного банківського обслуговування через відсутність у них фізичних офісів.

Критерієм необанків є наявність власної банківської ліцензії. Саме це відрізняє їх від дочірніх структур вже існуючих банків, які надають банківські послуги клієнтам через материнський банк, але під своїм брендом, або фінтех-стартапів, які вдаються до ліцензій сторонніх банків-партнерів з метою скорочення власних витрат. Після отримання ліцензії діяльність необанків (варіант № 1 у табл. 1) суворо регулюється законом, у них виникають зобов'язання перед клієнтами щодо збереження коштів, забезпечення банківської таємниці тощо.

На сьогодні у світі налічується близько 280 необанків. До найбільш відомих можна віднести британські «Tandem Bank» (заснований у 2013 р.), «Atom Bank» (2014 р.), «Monzo Bank» (2015 р.), «Starling Bank» - ліцензований мобільний банк, заснований у 2014 р., «WeBank» (розпочав діяльність на початку 2015 р. як перший цифровий банк у Китаї), «Simple» - американський необанк, заснований у 2009 р., німецькі «Fidor Bank», створений у Мюнхені у 2009 р., та «N26», запущений на початку 2015 р., а також «Monobank» - український віртуальний банк, який здійснює свою діяльність з 2017 р. і надає послуги на підставі банківської ліцензії «Універсал Банк» [11].

В межах прикладної частини дослідження ми провели порівняльний аналіз основних ринкових та фінансових показників «цифрових банків» і особливо повноцінних ліцензованих необанків. Він засвідчив, що більшість найбільших фінтех-страпів та необанків є збитковими (табл. 2).

Таблиця 2

Великі незалежні «цифрові банки» світу за ринковою вартістю, млрд дол США

Назва банку млн \$	Ринкова вартість,	Ліцензія	Останній доступний звітний рік	Активи на кінець року, млн \$	Чистий прибуток за рік, млн \$
Nubank (Бразилія)	45,0	Так	2020	4 867	-22

OakNorth (Велико-британія)	5,0	Так	2021	3 570	100
Monzo (Великобританія)	4,5	Так	2021	5 218	-119
Varo (США)	2,5	Так	2022	436	-237
S6 Bank (Бразилія)	2,3	Так	2020	1 874	-101
Starling Bank (Великобританія)	1,9	Так	2021	11 905	45
Bunq (Нідерланди)	1,9	Так	2021	1 454	-13
Judo Bank (Австралія)	1,7	Так	2022	9 415	-6
Atom Bank (Великобританія)	1,3	Так	2021	4 593	-9
Revolut (Великобританія)	33,0	Ні	2022	-	-168
SoFi (США)	12,0	Ні	2022	-	-320
N26 (Німеччина)	9,0	Ні	2018	-	-39
Dave (США)	4,0	Ні	2022	-	-131
Aspiration (США)	2,3	Ні	2021	-	-144

Джерело: складено авторкою за матеріалами [12]

Згідно зі звітом Mordor Intelligence , у 2020 році світовий ринок необанків оцінювався в 18,6 мільярда доларів США, а до 2026 року очікується, що він досягне 333,4 мільярда доларів США, зростаючи на 50,6% протягом прогнозованого періоду. Очікується, що річний темп зростання вартості транзакції (CAGR 2023-2027) складе 18,25%, що призведе до прогнозованої загальної суми 8,86 трильйона доларів США до 2027 року, згідно з даними Statista. Ці статистичні дані підкреслюють швидке зростання та зростання популярності необанків як руйнівної сили в традиційній банківській галузі, а саме:

- ринок необанкінгу суттєво зріс у розмірах, із зростанням на 36 % за рік з 2020 по 2021 рік, що вказує на зростаючий попит на цифрові банківські рішення;
- очікується, що ця тенденція продовжуватиметься, і протягом наступних восьми років прогнозується вищий річний темп зростання;
- прогнозується, що ринок перевищить 66 млн дол США у 2022 році та зросте до понад 2 млрд дол США до 2030 року, що відображає перевагу клієнтів зручним, безпечним, простим і доступним банківським рішенням [13].

Однією з головних причин зростання транзакцій і витрат у необанку є все більше впровадження цифрових методів оплати. Оскільки все більше людей використовують мобільні платіжні програми, стало легше та зручніше проводити фінансові операції без готівки чи фізичних карток. Таким чином, у 2026 році через необанки буде витрачено понад 7,5 трлн дол США.

У таблиці 3 детально описано найвідоміші небанківські установи Європи.

Таблиця 3

Характеристика найбільш відомих необанків Європи

Назва банку, країна, валюта	Що потрібно зробити для відкриття рахунку	Обслуговування рахунку	Послуги банку
Atom Bank, Великобританія, GBP	Завантажити додаток, відскакувати документ, який підтверджує особу	безкоштовне	Грошові перекази, операції по рахунках, проведення платежів

Number26, Німеччина, EUR	Вказати e-mail і країну проживання, зробити відео дзвінок та показати документ, який підтверджує особу	безкоштовне	Грошові перекази, операції по рахунку, платежі, овердрафт
Nemea, Мальта, EUR, USD, GBP, CAD, AUD, CH	Заповнити анкету на сайті, перевести з іншого активно рахунку мінімум 50 євро, через два дні буде доступний для користування	безкоштовне	грошові перекази (є власна платіжна система Nemea Instant Payment), операції по рахунку, платежі, ощадні та бізнес рахунки, депозити
Fidor Bank, Німеччина, EUR	Вказати e-mail і телефон, потім пройти по посиланню з присланого банком листа, підтвердити особистість можна в будь-якому поштово-му відділенні, куди потрібно прийти з посвідченням особи	безкоштовне	грошові перекази, операції по рахунку, платежі, ощадні та бізнес-рахунки, кредитування, взаємне кредитування, страхування
Saxo Bank, Данія EUR, AUD, CAD, DKK, USD, HKD, JPY, NZD, NOK, SGD, SEK, CHF, GBP	У банку можна відкрити торговий рахунок – мінімальна сума балансу не менше ніж 10 тис. дол. США, але є і пробний безкоштовний варіант. Далі процедура стандартна – онлайн-заявка, підтвердження особи (паспорт) і переклад на рахунок необхідної суми	безкоштовне, але є комісія по залишку на рахунку	Forex, біржові опціони, ф'ючерси, акції, індекси, угоди з валютами і дорогі цінні металами, страхування
Sberbank Direct і VTB Direct, Німеччина EUR	Поточний банківський рахунок і мобільний номер у Німеччині, а також ПМЖ цієї країни. Заявка оформляється онлайн, можна підтвердити особу по відео чату	безкоштовне	Ощадні рахунки та вклади

Джерело: складено авторкою за матеріалами [13]

Слід також звернути увагу на те, що необанки світу беруть участь в проєктах «зеленого фінансування» для забезпечення сталого розвитку у глобальному вимірі. Характеристика діяльності таких необанків подана у таблиці 3.

Таблиця 3

Приклади необанків світу, які беруть участь у проєктах «зеленого банкінгу»

Необанк	Характеристика діяльності за напрямом «зеленого банкінгу»
---------	---

Sterling	<ul style="list-style-type: none"> - емісія платіжних карток з переробленого пластику та іншого матеріалу, що підлягає переробці; - екологічно чисті офіси, що живляться відновлюваною енергією; - фінансування проєктів, які зменшують обсяг використання паперу за для досягнення нульових викидів вуглецю; - надання клієнтам послуги переходу на постачальника відновлюваної енергії; - відповідальна кредитна політика.
Treecard	«дерев'яні» дебетові картки, створені таким чином, щоб не завдати шкоди навколишньому середовищу.
Aspiration	<ul style="list-style-type: none"> - соціально свідомі та стійкі послуги з управління готівкою; - функція «Plant Your Change» округлює покупки до цілого долара, а округлення йде до фонду для посадки дерев.
Bunq	<ul style="list-style-type: none"> - посадка дерев за кожні витрачені 100 євро; - публікація звіту про кліматичні заходи.
Tomorrow	<ul style="list-style-type: none"> - збереження одного квадратного метру тропічного лісу за кожен євро, витрачений за допомогою платіжної картки; - функція вуглецевого сліду без додаткових витрат; - можливість округлити кожен платіж до повного євро, який потім жертвується на кліматичну справедливість; - кожного разу, коли клієнт замовляє картку, у Гватемалі садять дерево, використання «дерев'яних» карток.
Monzo	<ul style="list-style-type: none"> - етичне інвестування вкладів клієнтів (наприклад, не інвестування в енергію, що базується на викопному паливі компанії, або зброї та тютюнові компанії); - відсутність штучного податкового планування; - підхід нульової толерантності до сучасного рабства та торгівлі людьми; - відносно низький вуглецевий слід; - екологічні цілі, такі як нульові чисті викиди до 2030 року у всьому ланцюжку створення вартості.
Helios	головною метою є зменшення глобального потепління; нове стійке банківське рішення; дозволити лише екологічні інвестиції; жоден євро не фінансує забруднюючу промисловість як нафта чи вугілля; фінансування лише екологічно чистих інвестиційних проєктів; повна прозорість щодо напрямків фінансування; пропонує безкоштовний калькулятор вуглецевого сліду.
Green Got	<ul style="list-style-type: none"> - еквівалент вуглекислого газу (CO2e) покупок клієнтами картками, щоб вони могли бачити свій особистий вплив на навколишнє середовище; - альтернативні та повністю прозорі екологічні банківські рахунки, які з кожною транзакцією сприяє фінансуванню очищення океану, відновлення лісів або розвитку відновлювальної енергії; - листівка з натурального дерева або переробленого пластику.

Джерело: [6, с. 4-5]

За останні роки в Україні спостерігається стабільне зростання безготівкових розрахунків у порівнянні з готівковими операціями (рис. 1). Так, ще у 2017 р. вони становили 835 млрд грн, а починаючи з 2020 р. з початком пандемії COVID-19 вони зросли до 1749 млрд грн і перевищили готівку в обігу. Це свідчить про зростання свідомості та прийняття безготівкових технологій як зручного та безпечного способу оплати. За період травень-грудень 2023 р. безготівкові розрахунки склали 93,4 %, що пов'язано з розвитком фінтех-індустрії, широким впровадженням мобільних платежів та покращенням фінансової інфраструктури в країні.

Рис. 1 Динаміка з отримання готівки та безготівкових операцій, здійснених із використанням платіжних карток, млрд грн.

Джерело: складено авторкою з використанням матеріалів [14]

Станом на початок 2024 року, в Україні функціонує 7 необанків (табл. 4).

Таблиця 4

Характеристика специфічних рис вітчизняних необанків

Банк/рік заснування	Банківська ліцензія	Банківські продукти	Споживчий сегмент
Monobank (2017 р.)	АТ «Універсал Банк»	Онлайн-платежі, перекази. депозити, кредити, кеш-бек, емісія карток в біткоїнах, купівля акцій на американському фондовому ринку	Фізичні особи, фізичні особи підприємці
Sportbank (2019 р.)	АТ «Таскомбанк», АТ «Оксі Банк»	Онлайн-платежі, перекази. депозити, кредити, кешбек 10 % при купівлі спортивного одягу та абонементів у фітнес клуби	Фізичні особи
Todobank (2020 р.)	АТ «Мегабанк»	Онлайн-платежі, перекази. депозити, кредити, оплата комунальних послуг без комісій, можливість використовувати у мобільному додатку платіжну картку, яку емітував інший банк	Фізичні особи
O. Bank (2020 р.)	АТ «Ідея Банк»	Онлайн-платежі, депозити, кредити, безконтактні р2р перекази, зняття готівки з банкоматів без комісій у перші 4 місяці користування картою	Фізичні особи
Neobank (2020 р.)	АТ «АКБ «Конкорд»	Онлайн-платежі, перекази. депозити, кредити, касовий апарат у телефоні, власний еквайринг, нагадування про сплату процентів за кредитом та податків	Фізичні особи підприємці, юридичні та фізичні особи
Izibank (2020 р.)	АТ «Таскомбанк»	Онлайн-платежі, перекази, депозити, кредити, кешбек 1% на всі категорії платежів	Фізичні особи
Банк «Власний рахунок»	ПАТ «Банк Восток»	Онлайн-платежі, перекази. депозити, картку при покупці в мережі Fozzy	Фізичні особи

Джерело: складено авторкою за матеріалами [1, с. 134; 2]

Першим та найбільш відомим небанком в Україні є Monobank, який бере свій початок від 2017 року, та який обслуговує понад 7 мільйонів клієнтів. Щоденний індекс активних користувачів досяг 1,3 мільйони. Він здійснює свою діяльність на основі банківської

ліцензії АТ «Універсал Банк». Monobank пропонує банківські цифрові фінансові продукти: оформлення кредитних карток (у тому числі для дітей), оформлення депозитів; міжнародні перекази; розстрочки та кредитування; купівля облігацій; відкриття та обслуговування рахунків ФОП тощо [15].

Якщо порівнювати вітчизняні необанки (табл.5), можна дійти висновку, що «Monobank» має найбільшу ставку за депозитами, 15 % річних у національній валюті.

Таблиця 5

Необанки України: порівняльна таблиця

Необанк	Monobank	Sportbank	Izibank	Todobank	O.bank	Власний рахунок
Максимальна ставка за депозитом	15 %	Немає депозитів	9,75 %	Немає депозитів	Від 7,5 % до 20 %в	8,5 %
Кредит (сума, ставка, пільговий період)	До 100 тис. грн, 31,0 %, до 62 днів	До 100 тис. грн, до 121,77%, до 120 днів	Від 500 до 200 000 грн., 59 %, до 62 днів	До 200 тис. грн, до 62 днів	До 200 тис. грн, від 34,8 % річних, до 120 днів	До 100 тис. грн., 43, 1 %, до 62 днів
Кешбек	20,0 %	10% на спортивні товари; до 20% на інші категорії	1–2 %	1 % на все	2–5 %, 10–30 % на Google сервіс	немає

Джерело: складено авторкою за офіційними сайтами необанків

В трьох необанках: «Sportbank», «Todobank» та «O.bank» взагалі немає депозитів. Проте, цифровий банк «Sportbank» закривається через втрату партнера в особі АТ «Таскобанк». Під найменший процент, надає кредити «Todobank», та на більші суми – до 200000 тисяч гривень. Кешбеки найбільші в «Monobank», «Sportbank» та «O.bank». Тому, кожен із представлених необанків України має право на подальший розвиток. На фінансовому ринку вони завоювали власну сегментовану нішу. Проте, найбільш конкурентним необанком України залишається «Monobank».

Висновки. Необанки швидко стають об’єктом вибору для багатьох клієнтів, які шукають сучасні та доступні банківські послуги. Вони пропонують ряд переваг порівняно з традиційними банками, починаючи з низьких комісійних до високих процентних ставок, простий процес реєстрації, цілодобову підтримку клієнтів і повний досвід цифрового банкінгу.

Для переходу до необанків необхідно не лише замінити відділення традиційних банків онлайн-платформами, а й забезпечити високий рівень довіри до них з боку клієнтів, підвищити фінансову грамотність, забезпечити безперебійну роботу технічного обладнання, якісний індивідуальний клієнтоорієнтований підхід, оновлення нормативно-правової бази, особливо щодо порядку створення та умов ліцензування нової банківської бізнес-структури.

Перспективами подальшого розвитку індустрії необанкінгу повинна стати стратегія їх участі у забезпеченні сталого розвитку країни. Світові необанки досягли значних успіхів у розвитку екології, економіки та соціальної сфери, але проблеми та можливості залишаються. Нормативна база повинна бути удосконалена, враховуючи врахувати динамічний характер необанків, дотримуючись принципів справедливості та інклюзивності.

Подальші дослідження в цій галузі, особливо з точки зору регулювання та нагляду, мають вирішальне значення для пом’якшення наслідків виникаючих ризиків, вдосконалення стійких бізнес-стратегій та максимізації позитивного внеску необанків до сталого розвитку.

Список літератури

1. Семенов А. Ю., Пахненко О. М., Шалда А. А. Небанки в Україні: особливості,

- тренди та перешкоди розвитку. *Modern Economics*. 2023. №39. С.131-137. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V39\(2023\)-20](https://doi.org/10.31521/modecon.V39(2023)-20). URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/93122> (дата звернення 15.06.2024).
2. Федина В. В., Богріновцева Л. М., Необанки: світовий досвід та вітчизняна практика. *Проблеми сучасних трансформацій*. 2022. № 6. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-6-08-02>. URL: https://reicst.com.ua/pmt/issue/view/issue_6_2022. (дата звернення 15.06.2024).
3. Kovalenko V., Sheludko S. Cherkashyna K. Digital transformation of banking business present and future. *Socio-Economic relations in the digital society*. 2023. Vol. 4 (50). P. 25-40. DOI: 10.55643/ser.4.50.2023.539.
4. Приятельчук О. А. Порушення фінансових технологій: поява необанків в епоху цифрової трансформації. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна*. 2023. Вип. 39. С. 152-159. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10215931>. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/993/884> (дата звернення 15.06.2024).
5. Bhatnagr, P., Rajesh, A. Misra, R. (2024), "Neobank adoption: integrating the information systems effectiveness framework with the innovation resistance model", *Management Decision*, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print. DOI: <https://doi.org/10.1108/MD-06-2023-0977>. URL: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/MD-06-2023-0977/full/html>. (дата звернення 15.06.2024).
6. Aleksandra Amon , Timotej Jagrič , Žan Jan Oplotnik. The Neobank Revolution: An Assessment of Their Contribution to the Global Sustainability. Not peer-reviewed version. 25 April 2024. doi: 10.20944/preprints202404.1567.v1. <https://www.preprints.org/manuscript/202404.1567/v1>
7. Chennai, Tamil Nadu. Securing the Future of Finance: How AI, Blockchain, and Machine Learning Safeguard Emerging Neobank Technology Against Evolving Cyber Threats. *Partners Universal Innovative Research Publication (PUIRP)*. 2023. Vol. 01. Is.01. P. 54-55. DOI:10.5281/zenodo.10001735
8. Nel J., Boshoff C. "I just don't like digital-only banks, and you should not use them either": Traditional-bank customers' opposition to using digital-only banks . *Journal of Retailing and Consumer Services*. 2021. Vol. 59. P. 1–11. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jretconser.2020.102368>
9. Filotto, U. Caratelli, M. & Fornezza, F. Filotto, U et al., Shaping the digital transformation of the retail banking industry. *Empirical evidence from Italy, European Management Journal*. 2021. Vol. 39 (3). P. 366-375. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.emj.2020.08.004>.
10. Сидоренко В. Роль необанків у період війни. 2023. URL: <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/press-room/deloitte-press/2023/12-06.html>. (дата звернення 15.06.2024).
11. Ходокевич С., Пономаренко К., Журавльов О. Розвиток необанків в Україні та світі. *Modeling the development of the economics systems*. 2023. № 1. С. 175-184. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-7-25>
12. Statista. Dossier on digital challenger banks. URL: <https://www.statista.com/study/90254/digital-challenger-banks/> (дата звернення 16.06.2024).
13. SDK.finance. Top Neobanks of 2024: Revolutionizing the Banking Industry. <https://sdk.finance/top-neobanks-of-2024-revolutionizing-the-banking-industry/>.(дата звернення 16.06.2024).
14. Річний звіт Національного банку України за 2023 рік. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/annual_report_2023.pdf?v=7. (дата звернення 16.06.2024).
15. Monobank. Офіційний веб-сайт. URL: <https://www.monobank.ua/about>. (дата звернення 16.06.2024).

References

1. Semenog, A. Yu., Pakhnenko, O. M., Shalda, A. A. (2023). Neobanks in Ukraine: features, trends and obstacles to development. *Modern Economics*, 39, 131-137. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V39\(2023\)-20](https://doi.org/10.31521/modecon.V39(2023)-20). Retrieved from <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/93122> (assessed 15, June 2024). [In Ukrainian].
2. Fedina, V.V., Bogrinovtseva, L.M. (2022). Neobanks: world experience and domestic practice. *Problemy suchasnykh transformatsiy*, 6. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-6-08-02>. Retrieved from https://reicst.com.ua/pmt/issue/view/issue_6_2022. (assessed 15, June 2024). [In Ukrainian].

3. Kovalenko, V., Sheludko, S. & Cherkashyna, K. (2023). Digital transformation of banking business present and future. *Socio-Economic relations in the digital society*, 4 (50), 25-40. DOI: 10.55643/ser.4.50.2023.539.
4. Priyatelchuk, O. A. (2023). Disruption of financial technologies: the emergence of neobanks in the era of digital transformation. *Naukovi zapysky L'vivs'koho universytetu biznesu ta prava. Seriya ekonomichna*, 39, 152-159. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10215931>. Retrieved from <https://nzlulp.org.ua/index.php/journal/article/view/993/884> (assessed 15, June 2024). [In Ukrainian].
5. Bhatnagr, P., Rajesh, A. & Misra, R. (2024), "Neobank adoption: integrating the information systems effectiveness framework with the innovation resistance model", *Management Decision*, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print. DOI: <https://doi.org/10.1108/MD-06-2023-0977>. Retrieved from <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/MD-06-2023-0977/full/html>. (assessed 15, June 2024).
6. Aleksandra, Amon, Timotej, Jagrič, & Žan, Jan Oplotnik. (2024). The Neobank Revolution: An Assessment of Their Contribution to the Global Sustainability. Not peer-reviewed version, 25 April 2024. DOI: 10.20944/preprints202404.1567.v1. Retrieved from <https://www.preprints.org/manuscript/202404.1567/v1>. (assessed 15, June 2024).
7. Chennai, Tamil Nadu. (2023). Securing the Future of Finance: How AI, Blockchain, and Machine Learning Safeguard Emerging Neobank Technology Against Evolving Cyber Threats. *Partners Universal Innovative Research Publication (PUIRP)*, 01, 54-55. DOI:10.5281/zenodo.10001735
8. Nel J., Boshoff C. (2021). "I just don't like digital-only banks, and you should not use them either": Traditional-bank customers' opposition to using digital-only banks. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 59, 1–11. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jretconser.2020.102368>
9. Filotto, U. Caratelli, M. & Fornezza, F. (2021). Shaping the digital transformation of the retail banking industry. Empirical evidence from Italy, *European Management Journal*, 39 (3), 366-375. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.emj.2020.08.004>.
10. Sydorenko, V. (2023). The role of neobanks during the war. <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/press-room/deloitte-press/2023/12-06.html>. (application date 06/15/2024). (assessed 15, June 2024). [In Ukrainian].
11. Khodokevich, S., Ponomarenko, K., & Zhuravlyov, O. (2023). Development of neobanks in Ukraine and the world. Modeling the development of economic systems, 1. 175-184. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-7-25>. [In Ukrainian].
12. Statista. Dossier on digital challenger banks. URL: <https://www.statista.com/study/90254/digital-challenger-banks/>(assessed 16, June 2024).
13. SDK.finance. Top Neobanks of 2024: Revolutionizing the Banking Industry. <https://sdk.finance/top-neobanks-of-2024-revolutionizing-the-banking-industry/>. (assessed 16, June 2024).
14. Annual report of the National Bank of Ukraine for 2023. Retrieved from https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/annual_report_2023.pdf?v=7. (assessed 16, June 2024). [In Ukrainian].
15. Monobank. Official website. Retrieved from <https://www.monobank.ua/about>. (assessed 16, June 2024). [In Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 20.05.2024

Прийнята до публікації 24.05.2024